

**O‘zbekistonda turizm firmalari uchun ESG ahamiyati:
“Dilrabo Travel” kompaniyasi misolida**

Raxmatova Muxlisaxon Alisher qizi

Ixtisoslashtirilgan ta’lim muassasalari agentligi,
yetakchi mutaxassis.

E-mail: mukhlisrakhmat@gmail.com

+998902309565

Annotatsiya: O‘zbekistonda turizm sohasida ekologik, ijtimoiy, boshqaruv (ESG) tamoyillari hali keng qo‘llanilmasa-da, ayrim ilg‘or kompaniyalar, xususan, “Dilrabo Travel” — ayni shu tamoyillarga asoslangan strategiyalarni joriy etishni boshlagan. Ushbu maqolada “Dilrabo Travel” kompaniyasi faoliyati misolida ESG tamoyillarining o‘zbek turizm sohasi uchun qanday ahamiyatga ega ekani tahlil qilinadi.

Tayanch iboralar: ESG, barqaror turizm, ijtimoiy mas’uliyat, boshqaruv, ekologik turizm, Dilrabo Travel.

Аннотация: Несмотря на то что принципы экологической, социальной и корпоративной ответственности (ESG) ещё не получили широкого распространения в туристической отрасли Узбекистана, некоторые передовые компании, в частности “Dilrabo Travel”, уже начали внедрять стратегии, основанные на этих принципах. В данной статье анализируется значение принципов ESG для туристической сферы Узбекистана на примере деятельности компании “Dilrabo Travel”.

Ключевые термины: ESG, устойчивый туризм, социальная ответственность, управление, экологический туризм, Dilrabo Travel.

Abstract: Although the principles of Environmental, Social, and Governance (ESG) have not yet been widely adopted in Uzbekistan’s tourism sector, some leading companies — notably “Dilrabo Travel” — have begun implementing strategies based on these principles. This article analyzes the significance of ESG principles for Uzbekistan’s tourism industry, using the case of “Dilrabo Travel” as an example.

Key words: ESG, sustainable tourism, social responsibility, governance, ecotourism, Dilrabo Travel.

Dastavval, ESG tamoyillarining mohiyati va turizm sohasida nima uchun zarur ekanligiga nazar solib o'tamiz. Birinchi tamoyil- ekologik tamoyil bo'lib, turizmning atrof-muhitga bo'lgan nojo'ya ta'sirini kamaytirishni ko'zda tutadi. Bunga chiqindilarni kamaytirish, tabiiy resurslardan oqilona foydalanish kabilar kiradi. Dunyo tajribasida "yashil turizm", "eko-turizm" kabi yo'nalishlar ESG yondashuvining asosiy qismini tashkil etadi¹. Turistik kompaniyalar tomonidan jamiyatga ko'rsatiladigan ijobiy ijtimoiy ta'sir soha rivojida muhim rol o'ynaydi. Bu xodimlar huquqlarini to'laqonli ta'minlash, mahalliy aholini band qilish, gender tengligi, madaniy merosni asrash kabi ko'plab yo'nalishlarni o'z ichiga oladi². Kompaniyalarning boshqaruv tizimidagi shaffoflik, korrupsiyaga qarshi siyosat, manfaatdor tomonlar bilan halollik tamoyillariga asoslangan munosabat ESG'ning asosiy "G" yo'nalishidir.

Endi esa ushbu tamoyillarning turizmdagi ahamiyatini mamlakatimizdagi turistik firmalardan biri misolida ko'rib chiqamiz. "Dilrabo Travel" — O'zbekistondagi yetakchi xususiy turistik kompaniyalardan biri bo'lib, sayyohlarga ekologik, madaniy va tarixiy yo'nalishlarda xizmat ko'rsatadi. Kompaniyaning ESG yo'nalishidagi ayrim tashabbuslari quyidagilar³:

1. Ekologik tashabbuslar:

- Ichki turizmga kichik guruhli ekskursiyalar orqali chiqindi va shovqin darajasini kamaytirish;

- Ekologik transport vositalaridan foydalanish (velotur, piyoda yo'nalishlar);

- "Yashil" mehmonxonalar bilan sheriklik.

2. Ijtimoiy mas'uliyat:

- Mahalliy gid va hunarmandlarni ish bilan ta'minlash;

- Ayollarni band qilish va gidlik sohasida ularga imkon yaratish;

- Nogironlar uchun moslashtirilgan xizmatlar.

3. Boshqaruvda shaffoflik:

- Mijoz fikr-mulohazalarini yig'ish va xizmat sifatini doimiy baholash;

- Korrupsiyaga qarshi ichki siyosat;

¹ United Nations World Tourism Organization (UNWTO). (2023). Tourism and Sustainable Development Goals. www.unwto.org

² Porter, M.E. & Kramer, M.R. "Creating Shared Value." Harvard Business Review, Vol. 89, No. 1–2, 2011, pp. 62–77.

³ Dilrabo travel turistik firmasining rasmiy veb sayti

- ESG bo'yicha ichki treninglar va xodimlar malakasini oshirish.

Shu bilan birga, "Dilrabo travel" turistik kompaniyasi IPD dasturining barqaror turizm yo'nalishidagi rasmiy hamkorlaridan biridir. Kompaniya o'z xizmatlarida **madaniy meros, mahalliy ovqatlanish, hunarmandchilik va qishloq hayoti bilan tanishuv** kabi yo'nalishlarga urg'u beradi. **IPD** — Germaniya hukumati tomonidan moliyalashtiriladigan va rivojlanayotgan davlatlardagi kichik va o'rta korxonalarni Yevropa importchilari bilan bog'laydigan platformadir. Dastur turizm, tabiiy mahsulotlar, tekstil, meva-sabzavotchilik kabi yo'nalishlarda faoliyat yuritadi.⁴ O'zbekistonda IPD barqaror turizmni rivojlantirishga e'tibor qaratib, mahalliy operatorlarga xizmatlarini xalqaro talablar asosida taklif etish, xizmat sifati va marketing strategiyalarini takomillashtirishda amaliy yordam ko'rsatadi. Jumladan, IPD orqali mahalliy kompaniyalar xalqaro ko'rgazmalarda (masalan, ITB Berlin) ishtirok etib, yangi bozorlar bilan aloqalar o'rnatmoqda.

Xulosa qilib aytganda, ESG tamoyillarini joriy etish O'zbekiston turistik kompaniyalari uchun quyidagilarni ta'minlaydi:

- Xalqaro bozorda raqobatbardoshlik;
- Yashil sarmoyalar va grantlar jalb qilish;
- Mijozlar ishonchi va sodiqligini oshirish;
- Mahalliy barqaror taraqqiyotga hissa qo'shish;
- Brend va xizmat sifatini oshirish.

O'zbekistonlik turizm kompaniyalari uchun ESG — bu nafaqat "imij", balki **iqtisodiy, ijtimoiy va ekologik barqarorlik sari investitsiyadir**. Mamlakatda turizm sohasi o'sishda davom etar ekan, ESG tamoyillarini joriy etish ushbu sohaning uzoq muddatli barqarorligini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. "Dilrabo Travel" kompaniyasining mavjud tajribasi bu borada samarali model bo'la oladi.

⁴ importpromotiondesk.de IPD dasturining rasmiy veb sayti

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. United Nations World Tourism Organization (UNWTO). Tourism and the Sustainable Development Goals – Journey to 2030. Madrid: UNWTO, 2023. <https://www.unwto.org>
2. Porter, M.E. & Kramer, M.R. “Creating Shared Value.” Harvard Business Review, Vol. 89, No. 1–2, 2011, pp. 62–77.
3. Dilrabo Travel. Rasmiy veb-sayti va ijtimoiy tarmoq sahifalari (Instagram, Facebook). Ma’lumotlar olindi: aprel–may, 2025. https://www.instagram.com/dilrabo_travel
4. importpromotiondesk.de IPD dasturining rasmiy veb sayti